

“En küçük mahlûkatı vazifelerinde ücretsiz, maaşsız, kemâlsiz bırakmayan...” ne demektir? Zerrelerin hizmet ve ücretleri ile alâkalı misaller vermeniz mümkün mü?

Zerreler bir an olsun işini aksatmadan şevkle, zevkle ve çalıştığına göre, onlara münasip ücret, maaş ve kemal veriliyor demektir. Bal arısının bal yaparken, bülbülün yuvasını çorap gibi örerken, tavuğun yavrusunu koruyup kollarken, akılları olmadığı halde, şevkle çalışması ve fedakârane iş görmesi buna en bariz misaldir.

Şu noktanın dikkate alınması gerekiyor: Biz zevk denilince kendi aldığımız zekleri anlarız. Bunları ölçü aldığımızda zerrelerin şevk ve zevklerini anlayamayız. Her şeyin Allah'ı hamd ile tesbih ettiğini beyan eden âyet-i kerîmedeki hamd ve tesbihin mahiyetini de insanların hamd ve tesbihlerine kıyas ettiğimizde anlayamayız. Her şey Allah'ı kendi diliyle tesbih etmektedir, bizim dilimizle değil. Aynı mana zerrelerin zevki için de geçerlidir.

Üstad Hazretlerinin şu ifadeleri de bu hakikati ortaya koymaktadır:

“Cenab-ı Hak, kemal-i kereminden hizmetin mükâfatını, hizmet içinde dercetmiştir. Amelin ücretini, nefs-i amel içine koymuştur. İşte bu sır içindir ki, mevcudat hattâ bir nokta-i nazarda camidat dahi evamir-i tekviniye tabir edilen hususi vazifelerinde, kemal-i şevk ile ve bir çeşit lezzet ile evamir-i Rabbaniyeyi imtisal ederler. **Arıdan, sinekten, tavuktan tut tâ şems ve kamere kadar her şey kemal-i lezzetle vazifesine çalışıyorlar. Demek, hizmetlerinde bir lezzet var ki akılları olmadığından âkıbeti ve neticeleri düşünmeden mükemmel vazifelerini îfa ediyorlar.**”(1)

(1) bk. [Lem'alar, On Yedinci Lem'a, Sekizinci Nota.](#)